

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor manjša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za ostanila plačuje se od štiristopne peti-vrste po 12 h, če se ostanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

„Narodna Tiskarna“ telefon št. 85.

Irredentizem — patriotizem.

„Soča“ je priobčila naslednji, jako zanimivi članek:

„Gorica“ je počastila v svoji neskončni ljubeznivosti do nas — menda za novoletno darilo — v svoji četrti letošnji številki „Sočo“ s tem, da jej očita, da je v službi — irredentente. Zakaj? „Il Friuli“ je bil priobčil iz Krmina dopis, v katerem naznanja imena tistih Krmincev, ki so glasovali pri volitvah v peti kuriji za dr. Gregorčiča. Zraven pa jih je našel kot oderube in izsesavalce slovenskega okoličana. To smo mi posneli po „Friuli“ in priobčili v „Soči“ s primernim označenjem takih okoliščin za Brice, katere tlačí še na vseh koncih in krajih klerikalna komanda; pokazali smo jim, s kom se v slučajih bratijo. „Gorici“ se je zdelo vredno ponatisniti v svojih svetih predalih iz pregrešne „Soče“ cel sestavek ter mu pristaviti, da ima Krmin 2 stranki, avstrijsko pa lahonsko, in da Brici volijo z avstrijsko, „Friuli“ in „Soča“ pa želita, da bi z lahonsko. Za nameček nas je obsula še s primkom „izdajice črne“. Napis tistemu sestavku v „Gorici“ pa je bombastičen — „Soča“ v službi irredentente“.

Najprvo moramo zavriniti „Gorico“, da mi nismo ničesar rekli, s katero stranko naj Brici volijo, saj lahonski sta obe, ampak smo le pokazali prizadetim Bricem njihove „prijatelje“. Ako pa mislijo, da delajo prav, ako hodijo za takimi svojimi „prijatelji“, slobodno njim in „Gorici“!

Ker „Gorica“, spravlja nas v zvezo celo z italijanskim irredentizmom, pa naj spregovorimo danes par besed o irredentizmu in o patriotizmu. Zdi se to nam umestno, če tudi nas morda „Gorica“ z nova opsuje z „irredentovci“.

O irredentizmu v naših deželah se je že dolgo časa govorilo mnogo in se govori še današnji dan. Razni patrijotični listi raznih jezikov slikajo tuintam Italijane za irredentovce, Slovane v primorskih pokrajinah pa kot skrajno udane državi ter čuvarje avstrijske misli ob meji in ob Adriji! Res, da primorski Slovani so kazali ob

različnih prilikah vladi na nevarnost, katera jej preti od italijanske irredente, in primorska vlada je videla gotovo tudi sama pojave te italijanske irredente; saj dobro vidi, kadar hoče! V vseh slovanskih listih v primorskih pokrajinah je bilo čitati o irredenti, ki se je pojavljala in se še pojavlja zdaj bolj skrito, zdaj bolj očito. Od tam so šle take vesti v večje liste, in izvedeli so jih tudi na Dunaju. Ali kaj se briga vlada za to? Nič. Še mari jej ni za to. Ona je nastavila za namestnike moške kakor Depretisa in Rinaldini, o katerem poslednjem govore, da je še vedno namestnik v Trstu, da on vodi grofa Goessa v namestnikovanju. Vlada vidi rajše na Dunaju Garibaldinca Mauronerja nego zvestega Slovenca Nabergoja, in vlada bi videla končno najraje, da bi bile vse primorske pokrajine na Dunaju zastopane le po Italijanih. Kaj so jej mari Slovani, čuvarji ob Adriji!

Zanimivo je bilo to v več slučajih, ko se je govorilo po širni Avstriji o italijanski irredenti ter o slovenskem čuvarstvu, da prav tiste hipe je udarjala primorska vlada s svojo trdo knuto po Slovanih. — Psa treba tepsti, potem ostane zvest.

Italijani dobivajo od vlade vse, kar pozele, in če so irredentovski razposajeni, pa jih poboža z novim darilom. Slovan stoji ob strani, on je le za stražo-štafazo!

S tem, da so nas mejaše slikali kot čuvarje Avstrije na jugu in da se je izmed nas samih pokazavalo vladi na tak in tak protiaustrijski pojav med našimi Italijani, s tem smo mi le trpeli! Kadar je prišel kak tak pojav na dan, pa si utegnil videti najbolj „italijanske“ Italijane z roko v roki s kakim visokim avstrijskim dostojanstvenikom. Slovanom so se smejali in se jim še smejejo.

Za take pojave zvestobe smo bili le tepeni, in vlada je hitela in še hiti s pomočjo Italijanov jemati nam iz rok vse, kar nam pritiče, posebno pa zastopnike na Dunaju. Da ni zmagal v Trstu dr. Rybač, da ni mogel prodrati v Istri dr. Laginja, za to ima v glavnem „zasluga“ vlada. Garibaldinci zastopajo Trst in Istro, in pri nas ni nič boljše. Ko je zmagal Mauroner prvkrat nad Nabergojem, takrat pa je bil

vsliknil znani c. kr. veljak: To je najlepši dan mojega življenja! Pomenljive besede!

Jelo se je daniti med nami tudi na to stran, in sprevideli smo, da „čuvarstvo ob Adriji“ je sicer jako lepo doneča fraza, ali nam nehaljiva. Čemu bomo mi bolj avstrijski nego avstrijska vlada? Čemu bomo mi za ovaduhe nad Italijani, čemu bi voharili okoli njih, kje diši po irredenti, vprašamo čemu, čemu?

Vlada ne vidi v Italijanih ničesar takega, kar bi jej bilo nevarno. Čemu naj torej mi kaj vidimo, mi, ki smo uboge trpinčene pare, po katerih stopa Italijan, kakor mu drago, podprt od visoke gospe!

Vlada pač vidi Slovana, kadar treba plačati davke, posebno krven davek, o čemur pričajo slovenski regimenti, bojna polja in razne ekspedicije, takrat, ko treba deliti pravice, pa jim zapahne vrata pred nosom ter vrže milostno kak — ostanek pod noge.

Dani se na to stran in vedno bolj uvidevamo, da vlada vidi le v Slovanih nevarne življe, katere treba držati v šahu. Kaj briga njo italijanska irredenta, slovenska, ta je nevarna, te se boji!

Ricmanje jej delajo preglavice, da premišljuje dan na dan, kako bi Ricmanjce spet „spravila k pameti“. Od tam preti irredenta, drugodi pa je ni! Čemu torej biti bolj avstrijski, nego je vlada sama, zlasti, ker nikdo ni obvezan biti — lojalnim! Ko so sodili na Dunaju „žrtve avstrijskega patrijotizma“ po devizi: „Strenge Bestrafung!“ je spregovoril sam generalni prokurator pomenljive besede, da nikdo ni vezan, biti lojalnim, patrijotičnim.

Izkušnje nas so izučile, in zato obžalujemo danes, da smo tudi v „Soči“ svoj čas po raznih iniciativah pisali o irredenti itd. V zahvalo je sledilo preganjanje na preganjanje, iznenadenje na iznenadenje!...

Nazori na to stran so se spremenili in naša narodno-napredna stranka si je stavila nalogo, rajše intenzivneje delovati v vsakem pogledu za prosep našega toli zatiranega naroda nego biti bolj av-

strijska od avstrijske vlade same, rajši se brigati bolj za svoj dobrobit.

Bodimo pa tudi patrijotični, kakor nam pritiče. Ljubimo to zemljo, na kateri smo se rodili, katero so obdelavali naši očetje ter jo obdelali tako, da jo s svojimi naravnimi krasotami pravi biser Evrope, ljubimo to zemljo in ne pustimo, da bi je tujec nam odtrgal le še kosček! Zahtevamo neustrašeno svoje pravice povsodi in ob vsakem času, pred vsem pa organizujemo ljudstvo do zadnje koče, da bo stalo na braniku za svoje pravice kakor en mož!

Pojdimo v sé, učimo se praktičnega patrijotizma, delujmo v prvi vrsti sami med seboj, potem bomo lažje odbijali naval Italijanov in tistih činiteljev, ki jim gredo na roko pri tem.

Ljubimo svojo rodno grudo, bodimo praktični patrijotje, potem nam iz te ljubezni in praktičnega postopanja vsacetó boljši časi!

V Ljubljani, 25. januarja.

K položaju.

Dr. Rezek je sedaj tista žrtev Körberjevega ministrstva, katero zahtevajo Nemci kot poročstvo nevtralnosti vladne politike. „Neue Freie Presse“ je prinesla zagrižen članek, ki naj bi razburil kabinet ter vrgel Rezeka. Nemci upajo in žele, da začno potem Čehi nemudoma z obstrukcijo. Seveda bi postali nato Nemci nemudoma vladni ter bi se polastili kabineta in prvih mest. Da je kriza res latentna, priznavajo celo češki listi. Povod krize je stilizacija prestolnega nagovora, oziroma tistega odstavka, ki se bavi z jezikovnim vprašanjem. Körber ter finančni in železniški minister imajo nalogo prestolni nagovor redigirati iznova. Od te redakcije je odvisen položaj na češki strani in od tega položaj zbornice sploh.

Aleksander in Milan.

Razmerje med srbskim kraljem Aleksandrom in njegovim očetom Milanom se poostruje. Iz Belegrada poročajo, da je dejal Aleksander, ko mu je skupščina izročila svojo adresno: Imena mož prejšnje vlade bodo v zgodovini Srbije zapisana s črnimi črkami. Danes se začne nova doba, katero računam od 8. julija m. l., ko sem se po-

LISTEK.

Ivan Vesel.

Z Veselom se je vlegel v tihi grob gostoljubljen mož, izobražen pisatelj, neupogljiv rodoljub in značajan duhovnik. Kaj pomeni to za nas, ve vsak, kdor vidi, kako je častivrednih duhovnikov v Slovencih od dne do dne manj.

V trnovski fari, kjer je pastiroval petnajst let, je imel proti svojim župljanom precej težavno stališče. Velika, stara cerkev, katero je bilo popravljati, da je še za silo služila svojemu namenu; star, majhen, neprimeren farovž — ljudstvo pa revno, izmolženo, sito vsakovrstnih davkov in plačil. Kako lahko se tu rode razna mnenja in nasprotja! Pokojnik je imel tudi o gospodarstvu s farovškim posestvom svoje nazore, kateri se niso zlagali s tradicijskimi. Tudi ti so mu prinesli semtertja nekoliko neprijazne kritike, češ, gospod dekan ne daje nam dobrega zgleda v gospodarstvu. Trezno misleči ljudje so ga pa jako spoštovali, in radi so se zatekali k njemu po dober svet.

Neizogibno se mu je zdelo farovž prezidati ali vsaj toliko popraviti in povečati, da bi imel vsaj najpotrebnejše prostore, da bi mogel svojim gostom kje postreči in jih kje prenočiti. Pripovedoval mi je, v kaki zadregi je bil, kadar mu je prišlo zvečer več gostov v farovž, katerim ni mogel odreči prenočišča.

Da bi se takih zadreg rešil, in da bi imel tudi sam čedno in dovolj prostorno stanovanje, je sklical večkrat „može“ na posvetovanje, kako bi se farovž popravil ali nov zidal. „Može“ — in to je razumljivo — so se bali velikih stroškov; hoteli so z malim opraviti ali pa stvar zavleči. Po večletnem brezuspešnem obravnavanju svetoval je neki popotni jezuit, njegov gost, kje in kako naj išče gmotnih sredstev, katerih farani niso mogli zmagati. Poslušal ga je, in kmalu mu je postavil ljubljanski stavbenik g. F. Z. lično župnišče, katero je vsaj nekoliko odgovarjalo potrebam in umetniškemu okusu gostoljubnega pokojnika. — Hotel se je lotiti še drugega, težjega vprašanja, prezidanja stare cerkve, a prehitela ga je smrt.

Pokojnik se ni laskal nikomur, in kljubno svojemu „Olikanemu Slovanu“ ni

posebno ljubil formalne vlnudnosti in prazne etikete, bil je pa resnično priazen in gostoljubljen mož. Bila mu je srčna potreba razgovarjati se z omikanci, katerega koli stanu, in iskreno se je razveselil, naj ga je posetil kdor koli, da se je le mogel pogovoriti z njim o nevsakdanjih stvareh. Posebno mil mu je bil pogovor o literarnih zadevah sploh, o naših slovanskih posebe; zanimala ga je, se ve, tudi naša politika.

Iskreno se je veselil našega napredka na kulturnem polju, zlasti v beletristiki. Razumljivo je, da ni vžival najnovejših literarnih proizvodov brez lastne sodbje, brez lastne kritike, in da ni hvalil vsega vprek, kar je moda vstavila. Odločno je obsojal tisto smer v literaturi, „ki se hoče otresti vseh spon u. etnosti, katera zahteva absolutno slobodo v ustvarjenju, katera nima nobenega idealnega poleta in nobene prave svrhe, in katera zameta brez pardona najboljše proizvode naših pisateljev in pesnikov zato, ker jih je vodila idealna svrha, in ker so trdili, da je absolutna svoboda umetnosti — poguba, smrt njena.“

V politiki je bil odločen nasprotnik naše klerikalne stranke s škofom Bonaventuro na čelu. Najhuje ga je pekla demora-

lizacija klerikalnega časopisa, katero tolikrat bije resnici v obraz. Pisal je o tem škofu Bonaventuri ter se bridko pritožil zoper „Slovenca“. Škof mu je odgovoril — ali kaj? Da njemu „Slovenec“ ni nič mar, in da on ni odgovoren za to, kar piše „Slovenec“. Tisti škof, kateri tako strogo pazi na liberalne slovenske liste ter jih v pastirskih listih pobija in prepoveduje, ne zmeni se za svoj politični organ „Slovenca“, naj širi med narodom laž ali resnico. Umevno je, da tak odgovor pravicoljubnega Vesela ni zadovoljil, in da mu ni povečal spoštovanja do šefa klerikalne stranke.

Z Marijnimi družbami, katere naj bi zbirale nekaj cvet kristjanov, in s katerimi hoče škof Bonaventura povzdigniti moralo in pobožnost „pokvarjenega“ slovenskega ljudstva, se ni mogel sprijazniti, ker je bil prepričan, da ne dosežejo svojega namena, in da imajo tudi svoje senčnate strani. Ker pa ni hotel nasprotovati svojemu škofu v cerkveni zadevi, poslužil se je svoje pravice ter prepuštil ustanovitev in vodstvo teh družb za trnovsko faro svojemu kaplanu.

Ljubljanske škofo, kar jih je poznal, karakteriziral je tako-le: „Wolf je bil ari-

polnoma otrese vsakega vpliva ter sem postal jedini gospod in kralj v deželi. Ko sem 11. oktobra 1897. objavil svoj program, se mi je ponudil kralj Milan s svojimi ljudmi, da izvrši ta program. Le da jim dokazem, da so nezmogljivi ta program izvršiti, sem jih trpel. Ko pa so se izkazali celo nelojalni, sem jih odstranil, in vse, kar so storili baje na korist dežele, se je pokazalo kot laž. O tem smo vi in jaz ter vsa dežela prepričani.

Vojna v Južni Afriki.

„Petit Bleu“ je prinesel iz Bruselja tole poročilo: Včeraj v Bruselj došlo pismo, katero smo čitali, javlja, da vlada v angleški armadi kuga. Spominjamo se, da je došla pred nekaterimi tedni iz Kaplandije vest o enem ali dveh slučajih te strašne bolezni. Kuga se je zanesla bržčas iz Egipta ali iz Indije, a govorilo se o njej ni, pač pa se je opazilo strašno naraščajoče število mrtvecev, ki so bili navedeni dan na dan v listi iz gub. Ti smrtni slučajji so se pripisovali divjajoči vročinski bolezni in driski, v resnici pa je med temi smrtnimi slučajji največ kužnih, katere pa prikrivajo, da ne ostrašijo ljudi, ki se dajo pridobiti v Kanadi, Avstraliji in na Angleškem za Južno Afriko. Lord Kitchener, ki je dal ukaz, postreliti vse Bure, katere ujamejo Angleži, zanima sedaj vse evropsko časopisje. Splošno se obsoja njegov ukaz kot nezaslišan in do neba kričeč. Buri in Holandci bodo vsled tega ukaza postopali še neizprosnejše in obupnejše proti Angležem ter se bodo ravnali tudi sami tako kakor angleški divjaki. Poročajo se zopet male neznatne praske z južnoafriškega bojišča, splošno pa je položaj neizpremenjen. Zabavna pa je vsekakor vest, da hočejo poskusiti Angleži svojo srečo s časopisjem, katero se razširi med Buri, in katero je pisano Burom prijazno in pomirljivo. Česar ne morejo doseči lyditake krogje, masakri in požiganja, to naj doseže — papir!

Dopisi.

Iz Novega mesta, 24. januarja (Do datek k poročilu o požaru) Popisani požar v našem mestu dne 21. t. m. je bil, kakor se zdaj vidi, skrajno nevaren vsemu mestu. Meščani prejšnjih stoletij so vedeli, da se mrva v lesenih, s slamo kritih stavbah najboljše drži, in zidali so si te stavbe tik hiš, ali če to, kakor v našem mestu, ni lahko mogoče bilo, blizu mesta. To je gotovo res, da mrva mej zidovjem sprhni. Ali Ribnica je izvelela pred nekaj leti, da nastane lahko iz tega velika nesreča, in mi Novomeščani smo bili blizu, prav blizu veliki nesreči. Lahko bi bilo šlo pol mesta in še več. Tako smo samo s strahom utekli in nekateri z zanje znatno škodo. Pa stavbišča upepeljenih šup so danes več vredna, kakor prej šupe. Zavarovanja bodo nekaj dala in škoda bo vrnjena. Ali za mesto je bil ta požar blagotvoren. V ponočni uri, poleti, ko je vse suho, ali v viharju — vse mesto bi bilo postalo rop požara! Vode ni bilo zadosti. Dovažala se je v vseh sodih, kar jih ima požarna bramba. Ali vse premalo. Takemu požaru največja požarna

stokrat, Widmar birokrat, Pogačar narodnjak, Misija klerikalec, Jeglič pa je tercijal.

Kaj mu je očital škof in kaj je bil navidezni vzrok, da ni postal kanonik, je znano. Nihče pa mu ni mogel očitati, kar se prav mnogim klerikalnim duhovnikom po pravici očita, da ne izpolnjuje vestno svojih dolžnosti. Bil je vesten do skrajnosti. V cerkvi ni bil niti liberal, niti klerikalec, niti narodnjak — v cerkvi je bil samo katoliški duhovnik, kateremu je izročena skrb za dušni mir in blagor njegovih župljanov. Političnih pridig in kakršnihkoli agitacij se je v cerkvi strogo ogibal — oznanjeval je le besedo Božjo.

Kmalu potem, ko je prišel v Trnovo, osnoval so bistriške in trnovske gospe in gospodične žensko podružnico družbe sv. Cirila in Metoda. Narodnjak, ki je šel rodoljubnim damam pri tem narodnem delu na roko, naprosil je Vesela, naj bi v cerkvi po pridigi z lece oznanil, kje bo imela nova podružnica shod, in ženskam priporočil, naj bi se tega shoda udeležili v obilnem številu. „Ta družba ni v nikaki zvezi s cerkvijo, zato je v cerkvi ne morem priporočati. V cerkev smejo le verske in cerkvene zadeve. Izven cerkve sem na službo“ — dejal je Vesel. Ko bi

bramba s dosti vede ne bi bila kos v 6 urah. Vodoval v Novem mestu! Vsi smo bili to noč prepričani o potrebi istega. Gorele so kopice sene, slame še s jutraj ob 5 uri kakor koplji oglja. Pa to nas ni dosti strahilo. Da je le največja nevarnost bila pri kraju. Večina ljudi je šla o polnoči spat. Če bi pa prišel kak močnejši veter, bi bilo mesto gorelo. Ostala požarna bramba in dijaki ne bi zadostovali. Malo smo Novomeščani le lahkomisljeni! Predočimo si ta grozni slučaj dobro! Ljubljana po potresu, naše mesto po velikem požaru! Škodljive, — še jih je dosti na naših strehah — in zidanih mejzidov nekaj hišami tudi ni malo; dosti je lesenih, kakor pred leti v Ribnici. Tam je zibelj v par minutah skakal od postrešja do postrešja. Novomeščani mislimo, da leži sv. Florijan kje v našem mestu pokopan. Nekdaj je bila njemu posvečena cerkev v mestu. Zdaj kažejo na istem mestu komedijantje svoje čudeže. Prav sigurne se mislimo proti ognju. Še je pa dosti hiš v mestu, ki so tako nevarne, kakor v pepelu zdaj mirno speče naše šupe. — Mej čudeže tega požara vzeti je tudi Rosmanovo šupo. Zidana je. Zadej za jedna na pol metra njo in nanjo naslonjena druga sta goreli in zgoreli do tal. Ni se znalo začetkoma, kje začeti s brizgalnicami; povsod je bila krajna nevarnost, in vode ni bilo zadostno. Po četrte ure so morale obe brizgalni mirovati; dovažanja vode ni bilo mogoče hitreje izvršiti. — Ta šupa se je le na strehi osmodila. Veter pa je nosil cele snope goreče mrve okolo, in celo v Kandijo čez Krko. Zavarovani so bili vsi pogorelci, pa le za šupe; za mrvo in drugo pa ne. Mej požrtvovalne gasilce moramo šteti vse požarne brambovce, mej njimi že imenovane gg.: Lud. Ferliča, Majerja, potem Luserja, Rečelja, Maloviča in Janeza Ferliča. Teško je, vsa imena zapisati. Pridni so bili vsi. 12. ur brez jedi so nekateri ostali v trdem delu. Ponoči so tudi sosede iz Kandije svoje konje poslali. Več gasilcev ostalo je tudi ves drugi dan pri napornem delu. Drugi dan je bil velik semenj v našem mestu. Prišli so sejmarji tudi z daleč. Pravili so, da se je svitalo od tega požara celo do Zatičine.

Z ribniških hribov, 23. januarja. V št. 13. častitega „Slovenca“ sem čital o nekem ribniškem političnem, meteorološkem opazovališču. Kaki učenjaki, ki se kaj takega domislijo! Smelo rečem, da so to storili trije „gaspudje“. Jeden je najbrže 268 krat potrjeni ribniški prikljubljenec, drugi poljanski Petelin, tretji — kot referent — „tja cengar, sem finfar“. Postavila je torej ta „posvečena trojica“ ono slavno — čujte liberalci! za nas pogubno — opazovališče. Toda kje? Morda pri Sv. Ani? Kaj še, taki učenjaki ne ljubijo krajev, kjer „Bog roče ven ne moli“. Na Slemenih je malo predaleč od postaje, zakaj strma pot je, naporna suhljatem (!) ribniškemu prikljublencu, brčkone je tisto opazovališče v „Poljanski državni zbornici“. Kaj ne „gaspudje“, da sem jo „pogruntal“? Pri literčku — seveda pofarbanem na račun kmetijskih žuljev — brijejo in obirajo „strupene liberalce“. Od tam bodo streljali na „liberalne meteore“ ter pošiljali v „škofovo kastrolo“ strelna

ga posnemali v tem načelu naši bojevitih duhovni gospodje, koliko več spoštovanja bi uživali pri ljudeh in koliko več veljave bi imele njihove pridige!

Julija meseca lanskega leta je bil zaradi svojega zdravja kakih štirinajst dni na počitnicah v Selcih v Vinodolu, kamor zahaja vsako leto nekoliko Slovencev zaradi morskakega zraka in morakih kopelji. Rad bi bil še ostal tam, pa klicala ga je dolžnost domov, ker je imela ena njegovih podružnic cerkveni shod, a namestnika si ni mogel dobiti.

Koncem avgusta sem ga posetil v Trnovem. Govoril je, kako bi rad potoval po slovanskem jugu. Delala sva načrt za pot, katero je mislil nastopiti letošnjo pomlad. Nastopil je drugo, zadajo pot, katere ga ne pripelje nikdar več nazaj.

Končano je njegovo potovanje. Nestrpni klerikalni fanatiki vržejo semtertja kak kamen za njim. Bode li kamnosek izklesal skromen kamen, kateri bi prihodnjim rodovom pričal, kak značajan, rodoljuben in zvest služabnik božji in narodov počiva pri cerkvi sv. Petra v Trnovem, kdo ve?

Prva beseda o tem gre Trnovcem in Bistričanom. Govorite, možje!

Samotni popotnik.

odlikovanja. Liberalni meteori, varujte svojo kožo doma pri peči, posebno Vi, peklenški načelnik, nikar ne hodite več k „prepoštenemu“ Matijoku. Raje si gasite šejo doma s „šividiamom“. Škoda bi Vas bilo, ko bi priletela smrtonosna krogla iz „državne zbornice“ v Vaše liberalno srce. Vedite, da je poljanski Petelin dober lovec, posebno bo imel dobro oko pri streljanju v „liberalne meteore“. Toda ne bojimo se njihovih pušk. Mirnega srca bomo hodili mimo strelne kolibe. Ako misli ta banda kaj uspešnega napraviti s svojim streljanjem, se — po mojem skromnem mnenju — močno vara. Le naj zbijejo svojo učenost pri vinu ter si hladé svojo sveto jezo v „škofovi kastroli“, to ne plaši „liberalnih meteorov“. Vse skupine jim ne bodo pripravile praktičnega streljanja, posebno se bodo opekli pri „šolski skupini“. Uverjen sem, da jih ta najbolj peče, zakaj pri buri se vse obeta slepim kmetom, samo da je bisaga polna. Ko pa pošlje učitelj zaznamek šolskih zamud krajnemu šolskemu svetu ter se ne briga za obljube, s kojimi se slepi pri buri, tedaj pa — v strelno kolibo in streljaj v vestnega učitelja. E svetohlinci, zapomnite si, da pade lahko kak „liberalni meteor“ v „Poljansko državno zbornico“ ter razprši med svet „lepe“ dogodbice. Nam ne bo treba postavljati opazovališč, saj dobro opazuje slednje oko, kaj se godi tu in tam. Marsikateremu so še v dobrem spominu sladkoginjene ponočne koračnice iz zbornice na Slemenca za časa Terezije. Ne bode nam presedalo, zabijezili bomo i vse to, če bo treba. Jeh, jeh, čemu se vali Bob tolikokrat po Slemenih? Ka aj? Nu, le počasi, saj se še ne mudi. Ko se bode začelo streljati iz strelne kolibe v „liberalne meteore“, kateri se bodo razpršili po „blaženih poslopjih“, potem se bo čulo že o kaki „nesreči“. — Vsekakor nestrpno pričakujemo poročila o učinku prvega strela. Radovedni smo, kam bo padla prva bomba. Pa morda vendar ne tako visoko na Slemenca? Milovanja vredni Slemenci, prikazujejo se vam „obilne“ globe radi šolskih zamud, sedaj bodo pa še frčale iz strelne kolibe grozne bombe, katere bodo pretresale razne „zanimivosti“, da se vam bodo kar lasje ježili. Pa ne mislite, da se vam slikam kot prerok — Falb gotovo ne — a bo morda že tako, če se vname — streljanje. Ostanimo trezni do prvega strela ter veselo pričakujmo uspešnega učinka. Sicer pa... pravljica o cvilenju v grmovju s sodelovanjem maziljenega Dburja.

Š. Meteor.

Iz Žirov, 21. januarja. Od vseh strani dohajajo razna poročila o zadnjih državno-zborskih volitvah, le mi smo še zaostali. Nismo imeli sicer namena pisati o tem, a ker nasprotni listi vedno spravljajo osebnosti naših vrlih mož na dan ter razne budalosti trosijo med svet, naj tukaj malo izprašamo kosmato vest naših klerikalcev. Da je dr. Žitnik pri nas imenitno pogorel, bilo je že poročano. Potrtega srca odšli so nasprotniki z volišča, dobro vedo, da je njihovemu gospodarstvu odzvonilo na veke. Pogoreli so, dasi so volili taki, ki niti volilne pravice nimajo, in zato naj se zahvalijo le naši brezbriznosti, da jih nismo pravočasno črtali iz volilnega imenika. Agitacija Štefeta in Kregarjeva bila je brezuspešna; temvečji uspeh pa je imel volilni shod dr. Tavčarja in dr. Trillerja. Toda potrtost naših Žitnikovcev se je drugi dan po volitvi spremenila v nepopisno veselje. Prejevši poročilo, da je zmagal Žitnik, sami niso vedeli, kako bi to zmago najbolje proslavili. Spravili so skupaj šolske — da še manjše otroke, kupili jim vina ter jih naučili, da so, dirjaje sem in tja, na vso moč kričali: „Živio Žitnik — zmaga je naša!“ Lahko se veseli dr. Žitnik nad takim početjem, ponosni so lahko na to vsi vodje naših nasprotnikov. Ko so pa utihnili otročji glasovi že okrog 7. ure, tedaj pa je zadonel ista pesem iz grl skrivnostnosladko ginjenih odraslih klerikalcev. To so bili glasovi, hripavi, visoki in nizki. Ubogi poslanec Božič, koliko pereat se je glasilo nate; toda mi smo mislili: v naši občini smo storili svojo dolžnost, in klerikalci Žirovski pač nimajo povoda kričati, streljati in kresove žgati, ker so tukaj propadli z večino, kot še nikdar do sedaj. — Toda tega ti naši nasprotniki ne umejo. „Vse bomo prejeli, kar bomo hoteli, govorilo se je po smagi Šusteršičevi, a kaj seveda še po Žitnikovi smagi. Tam vam bode gotovo pridobil vse, ter posameznike spravljaj celo v nebo, si mislimo mi, videč, kako malo se brigajo ži-

rovaki klerikalci za cerkev in molitev. Zlasti pa se srečne čutijo ženske, ki so nestrpno čakale poročila o izvolitvi ter potem s gorkimi besedami vzpodbujale moške k nadaljnjemu takemu postopanju, ter jih navduševale za živinsko kričanje: „Živio Žitnik!“ Seveda pa je glavna naloga teh olikančev, sovraščiti iz dna svoje klerikalne duše vsakoga, ki ni volil z njimi. Čujejo se razne grožnje, zabavljive besede i. dr., a vedite dobro, vse zastoj. Naša stranka stoji kakor skala; to ste lahko sami videli pri agitacijah, ko ste že na vse zgodaj budili ljudi naše stranke, ter jim usiljevali glasovnice, glaseče se na dr. Žitnika.

K sklepu naj še omenimo, da snujemo na naši strani lastno bralno društvo. Udov se je zglasilo že okrog 60, in krepko bomo lahko konkurirali s klerikalnim bralnim društvom v Žireh. Kakor s tem, bomo storili lahko še z drugimi društvi, ker z našimi tukajšnjimi nasprotniki je vsaka zveza izključena. Povsod ste se postavili pod uplivom nekaterih premodrih voditeljev na klerikalno podlago. A le tako dalje! K sklepu bomo videli, komu se bodo žirovake krave smijale, kakor piše zadnji „Slovenski List“.

Iz blejskega kota, 24. januarja. Ni ga lepšega kraja, kot ta okolica raja. To velja ne le poleti, ampak tudi pozimi. Žal, da tega ne vedo tujci, še vsi domačini ne. Ker prvi se boje pozimi k nam, misleč, da živimo v Sibiriji, domačini pa ne gredo veliko po sveti, da bi primerjali lepoto svojega kraja ob različnih letnih časih z drugimi. In to jim krati pogled. Bled ni za letovišče v strogem pomenu besede, ker ima kot tako prekratko sezijo. Če bi Riklji in njegovih gostov ne bilo, Bled bi bil tri četrta leta prazen. Njega prihodnost teži proti temu, da bi se omilil tujcem poleti in pozimi. Vsled krasnega zimskega podnebja, krasote Bleda in okolice niso nič manje pozimi ko poleti. Ljubljanska megla ustavlja se navadno ob Sv. Joštu, redko pride do Radovljice in le par dni meseca januarja do Bleda in Gorij. Toplomer kaže sicer zjutraj večkrat okrog — 10° R., ogreje se pa opoldne vselej nad ničlo. Nadležne burje ne čutimo nikdar. Ker če se pojavi takozvani jedovec, komaj posušijo kmetu ajdo in listje, že ga zopet ni. Listje grabijo kmetje v pozni jeseni le goloroki. Pri letošnji zimi snega sicer primanjkuje, temveč je ledu. Jezero zamrznjeno je gladko, je gladkeje ko steklo. Vsak drsalec vidi svojo podobo v ledu ravno tako čisto, ko v vodi. Le nekako votlo bučenje pod ledom plaši novince, a privadi se tega takoj. Sedaj vozijo tovore čez jezero. V nedeljo, 20. t. m., privabilo je zvonko petje blejskega pevskega zbora na stotine ljudi sredi najgladkejše ledené ploskve, kjer se je valil gost dim iz na saneh stoječega štedilnika, na kojem je nevesel kuhar z belo čepico kahal čaj in pekel. oziroma cvrl in žgal klobase. Čaj je bil izboren, klobase pa sežgane, petje pa nepresežno. Ta vzitek podatki je treba tujcem več nedelj po vrsti in trumoma nam prihajajo tudi pozimi. Tujci občudovali bodo trdnost in čistost ledu, in bohinjska železnica jim ga bo dovaževala v ledenice tudi v kraje, kjer ga sedaj pogrešajo, v Gorico, Trst, Benetke in dalje na Laško. Obrat z ledom pa celo leto, obrat z ledom pa pozimi morda največji v celi Avstriji na bodoči blejski postaji, le žal, da se še sedaj ne ve, kje bo stala. Cerkevni blagoslov pričetega tunela skoz Bače nam daje jamstvo, da pričeto delo ne preneha, da se nam in našim potomcem v prid čimpreje srečno dovrši. Kar bo kmetom železnica oškodila njiv in travnikov, to jim večkratno povrača v gozdih in pašnikih, pri lesu, sadju in živini. Blejci in Bohinjci, negujte te panoge kmetijstva! Ne zadostuje, da imate vsega zadosti, gledati morate tudi, da vse zboljšujete. V vseh teh podlagah kmetijskega blaginjanja je pri nas na celem Kranjskem še treba velikega napredka. Če boste tu naprednjaki, in k temu imate najlepše pogoje in najugodnejše priliko, Vas ne bodo črnili kot liberalce, katere sedaj v našem kotu s silo kujejo, potem pa zametujejo. Pri gospodarskih stvarih naj politika molči, kakor baba v cerkvi. Na poti k napredku v gospodarskih rečeh naj liberalci objame klerikalca in narobe, kjerkoli se srečata. Žal, da še sedaj meša brezozoba politika vse društvene zadeve.

Stoj, pri teh jasnih dnovih bi bil kmalo zašel v politično našo meglo, katero

naj bi naš rojak Kunčič kmalo razgledal s svojimi topovi. Pozabil bi pri tem omeniti love, vožnje na sanah, hoje po gorah s „eki“ in krplji itd. Omenjati mi je pa še posebno slikovitih prizorov v Vintgarji. Voda je sicer neprimerno reska, na šumu je spodnja povprečna skala suha, voda, ki je poleti čez njo prhala, izgublja se vsa v kotlino, nad katero se poleti vzdigujejo pršne kapljice, v katerih se zrcali krasna mavrica. Ta prha sedaj sproti zledeneva in napravlja ledeno kapo, ki visi nad omenjeno kotlino zmiraj večji in slikovitejši. Struga Radovne je štirikrat preprežena s ledenimi mostovi. Odkakljajoče kapljice sproti primrzujejo k prejšnjim, od obeh strani raste obok, dokler se v sredi ne sprimeta. Mojster, sem se pridi učiti, ki delaš most v Ljubljani. Delaš menda na isti način, da se ti le istotako posreči. Vsaka skalca sredi vode ima drugačno zimsko podobo. Na vrhu ima kapico s snega, oziroma z ivja, ker snega pravega ni; okrog kapice sledi debel, neprozoren led, potem tanjši in prozornejši in slednjič lesketajoče kapljice, ki primrzujejo kakor dijamanti v najslikovitejših podobah na že obstoječe gobe, da so te obrobljene, kakor s čipkami. Pot ni nič slabši ko poleti, le malo ivja leži po njej. To ivje je pa tako suho, da se obuvala čisto nič ne prime. Pot iz Dobrave na Zasip je izhrojena, ker mladi župnik v Zasipu je Dobravo zopet privadil k svoji maši. Ribe plavajo v isti množini in še bolj brezskrbno po tolmuhih, ko poleti. Voda je še čistejša, jedna stran Vintgarja je kopna, druga bela od obilega ivja. Dolge travne bilke, ki vise tik struge iz razpokanega skalovja, so obdane s tako dolgim in gostim ivjem, da so podobne lisičjim repom. Pa kaj bom opisoval, opisovanje zastaja daleč za pristnostjo, vsakdo naj sam pride gledat, in ne bo mu žal. Gospa Schmeidek, ki je poleti stregla svojim gostom v restavraciji „Vintgar“, čaka drage volje na stare in nove svoje goste v Žumrovi gostilni v Spodnjih Gorjah na Kodrasovo gostilno. Hajdimo k njej! △

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 25. januarja.

— Osebnosti. Občinski svet v si nočni tajni seji imenoval mestnega koncipista g. I. Semena mestnim komisarjem. — Koncem minolega leta je bil tudi gosp. Franc Hauptmann, c. kr. profesor na ženskem učiteljskem v Gradcu, povišan v VII. činovni razred.

— Jugoslovanska delegacija. Listi poročajo, da se je dalmatinski poslanec Perić izrekel za ustanovitev jugoslovanskega kluba. „Elinost“ in „Soča“ sta se krepko zavzeli za isto misel, ki jo zastopamo tudi mi, in obsojata odločno stališče kranjskih klerikalcev.

— „Ljubljana brez župana“. Glasilo mariborskih rudečkarjev je z veliko radostjo sporočilo lahkovernim svojim čitateljem, da je — „Ljubljana brez župana“. Dr. Lažnik, je to iztaknil v „Slovenca“ in, da si ve, da ima Ljubljana še vedno svojega župana, to cvetko presadil v „Slov. Gospodarja“. Mi mu tega veselja ne bomo kvarili. Le na nekaj družega ga hočemo opozoriti. „Slov. Gospodar“ pravi: „Prihodnjih občinskih volitev se bo udeležila tudi slovenska krščansko-socialna stranka, in upati je, da z nekaterimi kandidati prodre.“ Ne dvomimo, da se bodo klerikalci volitev udeležili. „Slov. Gosp.“ pa opozarjamo, naj ne goji takih, če tudi zanj sladkih upanj, kajti — to ga že danes zagotovimo — ljubljanski volilci mu bodo njegova upanja brez usmiljenja podrli.

— Ravnatelj gimnazije v Celju je imenovan, kakor poročajo razni listi, profesor na ljubljanski realki Klemens Proft. „Grazer Tagblatt“ pravi, da je Proft na glasu „eines den slovenischen Hetzereien gegenüber unbeugsamen Characters.“ V tem je toliko resnice, da je g. Proft jako odločen nasprotnik Slovencev; v svojem nemškem fanatizmu je šel tako daleč, da v ljubljanskem mestnem šolskem svetu ni hotel razumeti slovenski, ampak je zahteval, da naj se zaradi njega o njegovih poročilih nemški govori ter se celo pritožil na višjo instanco, ko se za njegovo — zahtevo ni nihče zmenil. V terna predlogu za ravnateljsko mesto v Celju, ki se je sklenil v Gradcu dne 4. t. m., ni bilo ne jednega Slovence, dasi se je oglasilo več

slovenskih kompetentov, boljše kvalificiranih kakor je gosp. Proft. V odgled temu se moramo vprašati: Kako je torej g. Stornik porabil svoj vpliv? In odgovoriti moramo: Kvečjemu proti nam!

— Hijene na pokopališču. Spoštovan posestnik s Poljanskega predmestja nam piše: Daleč smo prišli! Kmalu bomo morali s palico v rokah stati pri grobovih dragih nam pokojnikov, da jih nam ne onečedi „Slovenčev“ groboskranci. V Afriki se pač prigradi, da prilomastijo smrdljive hijene na pogrebne prostore, in da ondi ravnokar zakopane mrljice zopet izgred. Peneče svoje goltance polnijo si na to s črevami in človeškim drobom. Na te afričanske hijene spominjata me naši smrdljivi časnikiški hijeni „Slovenski List“ in „Slovenec“. Nekaj let je že, kar smo spremlili k večnemu počitku gosp. Frana Lukmana, spoštovanega meščana na Poljanskem predmestju. Če se ne motim, bil je ves čas svojega življenja klerikalnega mišljenja, in skoraj ga ni bilo dneva, da bi ne bil pri sv. maši. Spravljen z Bogom in s celim svetom, je po večletni mukotrni bolezni zatnil svoje oči. Sedaj je njegovo truplo že davno strohnelo v grobu — a miru pa ne najde, ker mu miru ne privoščijo časnikiški — duhovniki — tu bi bil izraz „far“ čisto na pravem mestu! Podobni smrdljivi hijeni v Afriki, izgrebel ga je najprej s hladnega groba Kranjski dekan Kublar, ter ga pod imenom „Spickramar“ zanesel v „Slovenski List“. Za njim so pa prikrevljale še hijene „Slovenca“ ter polnile svoje goltance s tistim, kar je odpadlo Kranjskemu dekanu. In sedaj je svoje dni tako pobožni „Spickramar“ nekaka komična figura, tako v „Slovenskem Listu“, kakor v „Slovenca“. To si je mož prej kot ne primolil pri vsakdanji maši! Vse to pa samo zategadelj, ker je Fran Lukman nekaj svojega premoženja zapustil ženi Tavčarjevi! In te hijene, ki žro mrljice po grobovih, hočejo biti namestniki Kristusovi! Kdo naj to veruje pri smradu, ki gre od njih! — Temu pismu nimamo ničesar pristaviti!

— Družba sv. Cirila in Metoda je prosila v svoji potrebi vse županije po Slovenskem posebej jim doposlani pozivi za pomoč. Navajala jim je vzgled domoljubnih čeških občin, ki goré in žrtvujejo za svojo „Osrednjo šolsko matico“ v Pragi. — Častno mesto prve take družbine do brotnice je zavzela srenja Vič pri Ljubljani, ki je včeraj družbi doposlala obvestilo o svojem sklepu, da nam denarno seže pod rano. Živela in živele naslednice!

— „Pravnikov“ občni zbor se vrši jutri v soboto ob 8. uri zvečer v „Narodnem Domu“. Lokal: restavracijski prostori na levo v rezervirani sobani. Odbor vabi s tem društvenike k mnogobrojni udeležbi, želeč, da postane občni zbor kolegialen sestanek pravnikov.

— Parmova opera „Ksenija“ se bode pela 4. febr. v Varaždinu. Naš dični skladatelj „Urha“ piše sedaj novo večje delo, za katero se že danes zanimajo ravnateljstva jugoslovanskih gledališč.

— Slovensko gledališče. V nedeljo, 27. t. m. bode v deželni gledališči dve predstavi. Pri popoldanski, ljudski predstavi ob 3. uri gostoval bo tudi gospod Urbančič-Podgrajski, igrali se bode dve igri, in sicer zabavna igra „Krojač Fipa“ in zadnjikrat v sezoni domača izvirna igra „V Ljubljano jo dajmo“. — Zvečer ob pol 8. uri igra se pa opereta „Mamzelle Nitouche“ in sicer zadnjikrat v sezoni, ker mora gost g. Podgrajski odpotovati na Dunaj nazaj, igre pa brez gosta vpriporiti ni mogoče. Večerna, tretja in zadnja predstava te operete vrši se izven abonementa. Za prihodnjo dramsko noviteto pripravlja se prekrasna Hauptmannova igra „Hanna“ (Hannele's Himmelfahrt).

— Pevski večer „Glasbene Matice“ s plesom. Da se popolni informacija o jutrišnjem pevskem večeru „Glasbene Matice“, javljamo, da traja od 8 do 10. ure promenadni koncert vojaške godbe. Moški in mešani zbor pojeta nekaj novih skladb. Tudi v stranskih prostorih bode za postrežbo slavnega občinstva pripravljeno. Odbor pevskih zborov „Glasbene Matice“ vabi torej vse njene prijatelje, kakor tudi prijatelje petja, glasbe in plesa, da se vdeležijo v mnogobrojnem številu jutrišnjega pevskega večera. Naj se nam bla-

govoli oprostiti, ako kdo ni dobil vabila. Vsekant nam je dobro došel.

— Iz Travnika so nam brzojavili: Župan Ivan Rus je danes odstopil, občinski odbor pa mu je izrekel jednolično zaupnico.

— Shod uradnikov južne železnice. Južna železnica je l. 1892. regulirala plače svojih uradnikov, a nekako tako, kakor so imeli na Goriškem navado regulirati učiteljske plače. Regulacija uradniških plač iz l. 1892. pomeni za uradnike trajno in prav obšutno oškodovanje. Z ozirom na to razmere prirede uradniki južne železnice v soboto 2. februarja v Gradcu shod vseh južnoželezničnih uradnikov, ki bode posvečen jedino le razpravi o sedanjem jako neugodnem materialnem položaju teh uradnikov. Shod se bo vršil v dvorani „Stadt Neugraz“. Začetek ob 5. uri popoldne.

— Aškerčevi jednotejanjki „Red sv. Jurja“ in pa „Tujka“, kateri je vpriporila „Narodna čitalnica“ v Novem mestu dne 19. januarja 1901., sta prav lepo uspeli, osobito „Tujka“, nekak dramatičen prizor par excellence, je naredila na občinstvo globok utis. Seveda so se vsi predstavljalci-diletantje zelo potrudili, najbolj pa „Tujka“, gđ. R. Vasič, katere se je s svojo globoko premišljeno igro kar najbolj odlikovala, in g. dr. Pajnič. Na „Tujko“ opozarjamo diletante na deželi. Ravno ta večer je predaval novomeški rojak, slikar Ivan Vavpotič o zanimivostih iz pariške razstave, katere so bile res tako zanimive, da bi jih veljalo potom feljtonične publikacije podati širšemu občinstvu.

— „Dolenjski Sokol“ priredi po preteku 8 let dne 26. t. m. s prijaznim sodelovanjem sl. „Dol. pevskega društva“ v prostorih „Narodne čitalnice“ v Novem mestu dne 26. prosinca t. l. veselico. Vspored: 1. Tamburanje, udarja tamburaški zbor „Dolenjskega Sokola“. 2. Petje a) „Kje so moje rožice“, narodna; b) F. S. Vilhar: „Bledi mesec“; c) A. Foerster: „Naše gore“; mežani zbori, poje sl. „Dol. pevsko društvo“. d) F. S. Vilhar: „Nezakonska mati“. Bariton solo. Poje gospod Grajland 3. „Cunjar“, kuplet. Poje gospod Predalič 4. „Vojaški nabor v Zakotni vasi“. Burka v jednom dejanji. Ples. Vstopnina: Sedeži prvih štirih vrst po 80 vin, drugi po 60 vin. Za stoječe 40 vin, za dijake 30 vin. Vstopnice prodaja zadnja dva dni trdka Jakše & Mrvar. Pri plesu svira oddelek mestne in meščanske garde godbe na lok. Začetek ob polu osmih zvečer.

— Gledališka predstava vrhniških lovskih čuvajev. Opozarjamo še enkrat na že naznanjeno dramatično predstavo vrhniških lovskih čuvajev, ki uprizoré jutri zvečer v gostilniških prostorih „Narodnega doma“, ono igro, ki so jo s tolikim uspehom igrali v nedeljo na Vrhniki. Vabijo se zlasti lovci, kakor sploh vsi prijatelji neprilijene zabave.

— Občinske volitve v Mariboru. Včeraj se je vršila — ker je obč. svet razveljavil izvolitev iz III. razreda, v katerem so pri splošni volitvi zmagali socialni demokrate — dopolnilna volitev iz tega razreda. Izvoljeni so bili vsi kandidati nemškega volilnega odbora.

— Mestna kopel. Od dne 13. do 19. januarja letos oddalo se je v mestni ljudski kopeli vsega skupaj 320 kopelji, in sicer za moške 291, (pršnih 224, kadnih 67), za ženske 29, (pršnih 10, kadnih 19).

* Verdi na smrtni postelji. Iz Milana poročajo da je zadel slavnega italijanskega komponista Verdija dvakrat zapored kap in da ni upati rešitve. Italijanski parlament in razni obč. sveti so sporočili bolnemu umetniku svoje sožalje.

* Hišni prijatelj — morilec. V mestu Itbe na Ogrskem je živel posestnik in ravnatelj banke Sokman. Imel je mlado, lepo ženo, dosti premoženja in hñnega prijatelja — mladega zdravnika. Nakrat je Sokman umrl. Njegova žena je dobila za njim 40 000 gold. zavarovalnine. Vseled govorice, da je žena moža umorila le radi tega denarja, je bilo truplo odkopano. In res, našlo se je, da je bil zastrupljen. Zaprla so ženo in njene zdravnika, ki ji je dal strupa. V jedi se je hotela žena že umoriti, a so ji to za branili.

Književnost

— „Glasbena Zora“, zvezek XII. ima tole vsebino: Č. naročnikom „Glasbene

Zore“. — Iz mojih spominov na mojstra Bed. Smetano. — Stoletnica rojstva dr. Fr. Prešerna. — Glasbena književnost. — Vesti iz umetniškega sveta. Glasbena priloga XI. sv. ima tole vsebino: Toskanska barkarola. Uglasbil Kamilo Mašek. — Biseri. Uglasbil Fr. Papler. — Regiment po cestigra. Harmonizoval Lav. Pahor. — Nezvesta. Harmonizoval Lav. Pahor. — Dolenjska zdravica. Harmonizoval Lav. Pahor. — Strunam. Po K. Mašku priredil Ign. Hladnik. — Rožici. Uglasbil Fer. Juvanec. — Spremenjeno srce. Uglasbil D. Fajgelj. — Dve novoletni kolednici. Priredil Lav. Pahor. — Vila. Salonska polka. Zložil dr. Benjamin Ipavec. S to številko se završuje II. letnik „Glasbene Zore“. Izdajatelj in urednik g. Fr. Gerbič izjavlja, da spričo premajhne podpore in velike zanikarnosti naročnikov ne more izdajati lista več, kar je jako obžalovati. „Glasbena Zora“ je prinesla tekom dveh let mnogo prelepih glasbenih umotvorov, veliko število četerospevov in različnih zborov, ki so porabni za večja in manjša društva ter za različne prilike in svrhe. Urednik se je držal srednje poti in zbral v svojem listu kompozicije po načelu: vsakemu nekaj. Tudi več klavirskih točk je prinesla „Glasbena Zora“ ter mnogo harmonizovanih narodnih popevk, med temi nekaj novih in maloznanih. Jako je torej obžalovati, da preneha izhajati edini glasbeni list. Gosp. izdajatelj pa imej ponosno zavest, da je storil več kakor je bila njegova rodoljubna dolžnost in da „Glasbena Zora“ ni izhajala brez sadu. Odkrila nam je več doslej neznanih domačih komponistov, ki bodo mogli nastopati sedaj samozavestnejše, ter obogatila glasbeno slovstvo z mnogimi lepimi deli. Poslednji, zares bogati letnik je dobiti za ceno 6 K pri založniku ali pri L. Schwentnerju v Ljubljani.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 25. januarja. Nasprotja v ministrstvu so se danes še poostri. Na željo krone se je bilo poskusilo, ta nasprotja poravnati, in so se vršila pogajanja med raznimi ministri, ali to ni imelo uspeha. Za jutri popoldan je sklican ministrski svet; ako se v tej seji nastala nasprotja ne poravnajo, je parcijelna ministrska kriza neizogibna.

Milan 25. januarja. Davi ob 6. uri 30 min. izdani bulletin javlja, da je Verdi izgubljen.

Pariz 25. januarja. Z govorniško bitko med klerikalnim voditeljem grofom de Mumom in ministrskim predsednikom Waldeck Rousseau om je debata o zakonu zoper redove in kongregacije prekoračila vrhunec. Včeraj se je zaključila generalna debata, in je zbornica s 441 proti 98 glasom sklenila, začeti specijalno debato o tem načrtu.

London 25. januarja. Pogreb kraljice Viktorije bo imel na željo rajne kraljice vojaški značaj. Truplo se prepelje iz Osborna v London in odtod v Windsor ter se položi k počitku v rakvi, kjer leži soproj kraljice Viktorije.

London 25. januarja. Zaradi poskusa angleške mornarice, polastiti se otokov Elliot in Blonde se je mej ruskim admiralom Aleksejevom in angleškim admiralom Seymourom začelo precej ostra korespondenca. Rusi zahtevajo, da se angleške ladje umaknejo od onih otokov.

Poslano.*

Izjava.

Podpisanec izjavljam, da nisem v nikaki zvezi z onim pismom g. Dopferja, dimnikarskega mojstra v Ljubljani, — na g. L. Stricelj-na, tudi dimnikarskega mojstra v Ljubljani, kakor ga je g. župan omenjal v javni seji dne 22. t. m., ter protestiram energično proti takemu postopanju.

Josip Spitzer

(189-2) dimnikarski mojster v Ljubljani, Krakovski nasip št. 4.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Foulard-svila po 65 kr.

do 3 gld. 65 kr. meter za bluze in obleke, ter „Henneberg-svila“ v črni, beli ali pisani barvi od 65 kr. do 14 gld. 65 kr. meter. Vsakomur franko in s plačano carino dostavljena na dom. Vzorci se dopolnjuje tako. 2 (100—1)

G. Henneberg, Selden-Fabrikant Zürich. (k. u. k. Hof.)

Proti zobobolu in gnjilobi zob
isoborno deluje
antiseptična

Melusina ustna in zobna voda

utrudi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.
Cena 1 steklenici s rabilnim navodom 60 kr.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil.

Po pošti razpošilja se vsak dan dvakrat.

Jedina zaloga (28—4)

dež. lekarna M. Leustek, Ljubljana
Realska cesta št. 1, sraven mesarskega mostu.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 22. januarja: Ivan Kavšek, uradni sluga, 49 let, Tržaška cesta št. 4, jetika.

Dne 23. januarja: Neža Bizjak, zasebnica, 85 let, Kolesijske ulice št. 1, kap vsled ostarelosti.

V hiralnici:

Dne 19. januarja: Mihael Skubic, gostač, 70 let, ostarelost.

Dne 22. januarja: Barbara Mavrič, gostinja, 62 let, jetika. — Marija Mežnarc, šivilja, 46 let, jetika.

V deželni bolnici:

Dne 17. januarja: Alojzij Dovgan, pismo- nošev sin 2½ leta, škrlatica. — Jakob Jurkovič, kajzar, 37 let, jetika. — Ivan Hutter, posestnikov sin, 17 let, srčna hiba.

Dne 18. januarja: Marija Skledar, kajzer- jeva hči, 3 leta škrlatica.

Dne 19. januarja: Ivan Hudnik, sprevodni- kov nin, 4½ leta, škrlatica.

Dne 20. januarja: Karol Generelli, kaz- neneč, 38 let, vnetje ledvic.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m. Srednji srčni tlak 736,0 mm.

Januar	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Temperat- ura v °C	Vetrovi	Nebo	Možna v 24 urah
24.	9. zvečer	745,1	0,0	brezvetr.	jasno	0 mm.
25.	7. jutraj	742,9	-3,7	sr. sever	megla	0 mm.
	2. popol.	741,7	3,7	isl. ssvzh.	del. oblak.	0 mm.

Srednja včerašnja temperatura -0,3°, nor- male: -2,1°.

Dunajska borza

dne 25. januarja 1900.

Skupni državni dolg v notah	98,25
Skupni državni dolg v srebru	98,10
Avstrijska zlatna renta	117,50
Avstrijska krona renta 4%	98,25
Ogrska zlatna renta 4%	117,05
Ogrska krona renta 4%	92,25
Avstro-ogrsko bančne delnice	1703—
Kreditne delnice	663—
London vista	240,57½
Nemški državni bankovci za 100 mark.	117,57½
20 mark	23,53
20 frankov	19,15
Italijanski bankovci	90,50
C. kr. cekini	11,32

Ljubljanska kreditna banka

Laibacher Creditbank

v Špitalskih ulicah št. 2

menjalnica v pritličju

sprejema vloge na hranilne knji- žice ter iste obrestuje po 4% od dne vloge do dne dviga,

2% rentni davek od teh hranilnih vlog plača banka sama.

Ljubljanska kreditna banka

izplača tudi večje svote brez od- povedi. (11—21)

Zunanjim vlagateljem

so na željo poštno hranilnične položnice na razpolago v svrhu poštne preste vpošiljatve zneskov.

Kupi se (167—3)

steklena ograja.

Kje? pove upravništvo „Slov. Nar.“.

Predivo

kakor tudi

vse druge deželne pridelke

kupuje najdražje

Anton Koleno

trgovca v „Narodnem domu“ v Celji.

Kdor ima veliko prediva, naj naznani sadnjo ceno in množino. (117—7)

Velefino surovo maslo

prve planinske mlekarske zadruga
priporoča

Edmund Kavčič

Prešernove ulice, nasproti glavni pošti.

Istotam: (12—20)

Fina narezana svinjska gnjat, an- gleški Victoria-Punsch-Extrakt, iz- borna zaloga finega vina.

Na račun zelo ugodno

odda se 1. majem t. l. dobro znana

gostilna v letovišču „Laverca“

pri Ljubljani, poleg postaje.

Izvrševanje obrta izročilo se pa bode le zanesljivi, poštini in posebno v kuhinjski stroki zelo večji gostilničarki (vdovi ali samici) z doraslo hčerko, oziroma kako sorodnico, proti primerni kavciji.

Natančne poizvedbe pri posestniku in vinskem trgovcu Karolu Lenčetu na Laverci. (86—6)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1900. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd; čez Klein-Reifing v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m jutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob ne- deljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 51 m do- polodne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Geneve, Pariz; čez Klein-Reifing v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m jutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 5. uri 15 m jutraj osonni vlak v Du- naja via Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Bu- dejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 16 m popoldne osonni vlak v Dunaja via Amstetten, Kar- lovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m popoldne osonni vlak v Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak v Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih iz Linca. — Proga iz Novoga mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri in 21 m jutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob 8. uri 48 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Ob 7. uri 28 m jutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer. — Prihod v Ljub- ljano drž. kol. iz Kamnika. Ob 6. uri 49 m jutraj, ob 11. uri 6 m popoldne, ob 6. uri 10 m zvečer.

Domač plesni venček

priredi se

v nedeljo, dne 27. t. m.

v gostilni „pri znamenju“

na Sv. Petra predmestju.

Začetek ob 5. uri popoldne.

Za dobro postrežbo bo skrbjeno.

K mnogobrojni udeležbi vabi
uljudno

(197—1) gostilničar.

Resno misljena

ženitna ponudba.

Mlad posestnikov sin, 22 let let star, želi radi pomanjkanja zna nja priti v dotiko z dobro vzgojeno kmetsko hčerjo, imajočo primerno premoženje (5 do 7000 gld).

Pisma s sliko (ali pa tudi brez nje), koja se prikloni vrnejo, naj se pošljejo pod „Plemenito srce“ na upravništvo „Slov. Naroda“.

Tajnost v vsakem oziru sveta stvar. (183—1)

Nikdar več v življenju!!

355 važnih komadov
za samo 3 K 60 h.

1 krasna pozlačena ura z lepo verižico, z jednoletno pismeno garancijo, 6 finih žepnih rob- cev, belih ali barvastih, ovrtnica z orijentalnimi biseri, najlepši ženski nakit, 1 lep moški prstan z imitiranim žlahtnim kamenom, tudi za dame, 1 garnitura manšetnih in srajčnih gumbov iz double-zlata, vsi s patentnim zaklopom, 1 krasen smodkin nastavek z jantarjem, 1 ff. žepni nož, 1 komad dišečega toaletnega mila, 1 usnat port- moné, 1 toaletno zrcalo z etuijem, 1 par bouto- nov z imit. briljantom, prav dobro ponarejenim, 1 večna beležnica, 20 predmetov za dopisne po- trebe in še 255 raznih stvari, neobhodno potrebnih v hiši, gratis.

Vse skupaj z uro, ki je sama tega denarja vredna, velja le 3 K 60 h.

Razpošilja proti povzetju nova krakovska razpošiljalna trvdka. (196)

F. Windisch

Krakow No. B.X.

Za neugajajoče se vrne denar.

Spretni šivilje

ki s stroji šivajo slamnike

dobé v neki (185—2)

dunajski tovarni za slamnike

trajno delo in dobro plačo.

Več pove iz prijaznosti gospod Karol Recknagel v Ljubljani, Mestni trg št. 24.

Štev. 1354.

Razglas.

Izpreminjajoč razglas z dne 9. februvarja 1900, šte. 4876, odreja mestni magistrat kot obrtno oblastvo prve inštanice glede na točenje žganja nastopno:

Vsako, ki toči v mestu Ljubljani žgane opojne pijače, bodisi v posebnem lokalu, bodisi v zvezi s kakim drugim prostim ali koncesijonovanim obrtom in mu je odmer- jena za tako točenje v smislu § 11. zakona z dne 23. junija 1881 drž. zak. šte. 62 posebna naklada v pololetnem znesku 90 K, mora točenje teh pijač vsako soboto in na dan pred velikimi prazniki ustaviti ob petih zvečer, ob ne- deljah in praznikih pa ob dvanajstih opoldne.

Če je sobota praznik, velja za njo poslednjemimenovana ura.

Kdor toči te pijače v posebnem lokalu, to je ne v zvezi s kakim drugim obrtom, mora ob gori navedenem času zatvoriti svoj obrtni prostor.

Ostala določila ostane o neizpremenjena, kakor jih odreja prvotni razglas.

Ta odredba stopi v veljavo s 1. februvarijem 1901.

Mestni magistrat v Ljubljani

dne 12. januarja 1901.

Zaloga manufakturnega blaga

iz konkurzne mase

H. Starkel-na v Ljubljani, na Starem trgu št. 30 se boče od dne 23. t. m. popolnoma razprodajala na drobno pod sodno cenilno vrednostjo.

Istotam se oddajo tudi

police, blagajnica in vsa štacunska oprava.

LJUBLJANSKI ZVON

MESEČNIK ZA KNJIŽEVNOST IN PROSVETO.

LETNIK XXI. (1901).

Izhaja po 4½, pole obsežen v veliki osmerki po eden pot na mesec v zvezkih ter stoji vse leto 9 K 20 h, pol leta 4 K 60 h, četrt leta 2 K 30 h. 5

Za vse neavstrijske dežele 11 K 20 h na leto.

Posamezni zvezki se dobivajo po 80 h.

„Národna Tiskarna“ v Ljubljani.

Šivilje

vsprejme takoj (176—3)

Ivana Podkrajšek

Poljanska cesta št. 27.

Učenec

dobrih in pošrenih starišev, zmožen sloven- skega in nemškega jezika, s primerno šol- sko oliko se sprejme v večjo trgovino z manufakturnim blagom na deželi. (123—4)

Naslov pove upravništvo „Slov. Nar.“.

Odda se v najem

hlev

za štiri konje s sobico za kočijaža in ko- larnico na Karlovski cesti št. 18.

Natančneje pri lastniku. (170—3)

Zastopnik

za Kranjsko, Istro in Koroško se išče za dobro poslujoč mlin.

Le popolnoma spretni ponudniki naj pošljejo svoje ponudbe pod šifro „Zanesljiv št. 1000“ upravništvu „Slov. Nar.“. (191-1)

Hiša na prodaj!

Iz proste roke prodaja se pod jako ugodnimi pogoji

hiša v Krakovskem predmestju

obstoječa iz 3 sob, 2 kuhinj, velikega dvo- rišča in velikega vrta. (81—6)

Naslov pove upravništvo „Slov. Nar.“.

Vabilo

k

domaćemu plesnemu venčku

kateri boče

v soboto dne, 26. januarja t. l.

v gostilni in kavarni

„pri malem slonu“ v Vodmatu.

Začetek ob 7. uri. Vstop prost.

K tej veselici uljudno vabita

(181—2) Josip in Marija Hutter.

(156—2)

Založena 1847.

Založena 1847.

Tovarna pohištva J. J. NAGLAS

v Ljubljani

Zaloga in pisarna:

Turjaški trg št. 7

Tovarna s stroji:

Trnovski pristan št. 8-10

priporoča po najnižji ceni:

oprave za spalne sobe, oprave za jedilne sobe, oprave za salone, žimnate mo- droce, modroce na peresih, otroške vozičke, zastore, preproge itd.

